

PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMO (pirmoji išplėstinė kolegija) SPRENDIMAS
2006 m. vasario 22 d.*

Byloje T-34/02

EURL Le Levant 001, įsteigta Paryžiuje (Prancūzija), ir kiti ieškovai, kurių pavadinimai nurodyti šio sprendimo priede, atstovaujami advokatų P. Kirch ir N. Chahid-Nourai, nurodžiusi adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

ieškovai,

prieš

Europos Bendrijų Komisiją, atstovaujamą G. Rozet, nurodžiusią adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

atsakovę,

dėl prašymo panaikinti 2001 m. liepos 25 d. Komisijos sprendimą 2001/882/EB dėl valstybės pagalbos, kurią Prancūzija suteikė kaip pagalbą vystymuisi *Alstom Leroux Naval* pastatytam kruiziniam laivui *Le Levant*, skirtam eksploatuoti Saint-Pierre-et-Miquelon (OL L 327, p. 37),

* Proceso kalba: prancūzų.

EUROPOS BENDRIJŲ PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS
(pirmoji išplėstinė kolegija),

kurį sudaro pirmininkas B. Vesterdorf, teisėjai J. D. Cooke, R. García-Valdecasas,
I. Labucka ir V. Trstenjak,

posėdžio sekretorius J. Plingers, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2005 m. rugsėjo 27 d. posėdžiui,

priima šį

Sprendimą

Teisinis pagrindas

Loi Pons ir Komisijos sprendimas nepareikšti prieštaravimų pagal EB 87 ir 88 straipsnius

- ¹ Šioje byloje nagrinėjama pagalba yra viena iš mokesčio sumažinimo priemonių, taikomų tam tikroms investicijoms užjūrio departamentuose, iš pradžių nustatytų 1986 m. liepos 11 d. Prancūzijos įstatymu „Loi Pons“ (Įstatymas Nr. 86-824 dėl pataisytojo finansų įstatymo 1986 metams, JORE, 1986 m. liepos 12 d., p. 8688).

- 2 1992 m. rugpjūčio 13 d. Prancūzijos valdžios institucijos apie šias priemones pranešė Komisijai, kad ji galėtų priimti sprendimą dėl jų atitikties valstybės pagalbai taikomoms taisyklėms.

- 3 1993 m. sausio 27 d. laišku Komisija Prancūzijos vyriausybę informavo apie savo sprendimą nepareikšti prieštaravimų pagal EB sutarties 92 straipsnį (po pakeitimo – EB 87 straipsnis) ir EB sutarties 93 straipsnį (dabar – EB 88 straipsnis) dėl Loi Pons numatytų mokestinių priemonių.

Tarybos direktyva 90/684/EEB dėl pagalbos laivų statybai

- 4 1990 m. gruodžio 21 d. Tarybos direktyva 90/684/EEB dėl pagalbos laivų statybai (OL L 380, p. 27, toliau – Septintoji direktyva) numato pagalbai šiame sektoriuje taikomas specialias taisykles, kurioms netaikomas bendras EB sutarties 92 straipsnio 1 dalyje (po pakeitimo – EB 87 straipsnio 1 dalis) numatytas draudimas. Atitinkamų Septintosios direktyvos nuostatų taikymas buvo pratęstas 1995 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 3094/95 (OL L 332, p. 1) ir 1996 m. rugsėjo 27 d. Tarybos reglamentu Nr. 1904/96 (OL L 251, p. 5), kurie abu susiję su pagalba laivų statybai.

- 5 Septintosios direktyvos II skyriaus „Pagalba veikalai“ 4 straipsnio 1 dalis numato, kad „pagalba gamybai, skiriama laivų statybai ir pertvarkymui, gali būti laikoma suderinama su bendrąja rinka, su sąlyga, kad bendra kiekvienai sutarčiai skirtos pagalbos suma neviršija, kaip subsidijos ekvivalentas, bendros maksimalios ribos, išreikštos iki pagalbos suteikimo sutartyje nustatytos vertės procentais (toliau – riba)“. (Neoficialus vertimas)

6 Pagal Septintosios direktyvos 4 straipsnio 7 dalį:

„Pagalbai, susijusiai su laivų statyba ir pertvarkymu, skirtai kaip pagalba vystymuisi besivystančioms šalims, riba netaikoma. Ji gali būti laikoma suderinama su bendrąja rinka, jeigu atitinka Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) darbo grupės Nr. 6 susitarime dėl sutarties (dėl 1981 m. rugpjūčio 3 d. asignavimų laivų eksportui) 6, 7 ir 8 straipsnių aiškinimo šiuo tikslu priimtas nuostatas ar bet koki vėliau priimtą šio susitarimo priedą ar pataisymą.

Apie bet koki tokio pobūdžio individualios pagalbos projektą iš anksto reikia pranešti Komisijai Ji patikrina numatytos pagalbos atskirą sudėtinę dalį, susijusią su „vystymusi“, ir įsitikina, kad ši pagalba patenka į pirmojoje pastraipoje numatyto susitarimo taikymo sritį.“

Nuostatos dėl administracinės procedūros

- 7 1999 m. kovo 22 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 659/1999, nustatantis išsamias EB sutarties (88) straipsnio taikymo taisykles (OL L 83, p. 1), įsigaliojo 1999 m. balandžio 16 dieną.
- 8 Pagal šio reglamento 1 straipsnio h punktą „sinteresuotosios šalys“ – tai kiekviena valstybė narė ir bet kuris asmuo, įmonė arba įmonių asociacija, kurios interesams gali turėti įtakos pagalbos skyrimas, ypač pagalbos gavėjas, konkuruojančios įmonės ir prekybinės asociacijos“.

- 9 Reglamento Nr. 659/1999 4 straipsnio 4 dalis nurodo, kad Komisija turi pradėti formalus tyrimo procesą priemonių, apie kurias jai pranešta ir dėl kurių suderinamumo su bendrąja rinka po pirminio patikrinimo kyla abejonių, atžvilgiu. Pagal to paties reglamento 26 straipsnio 2 dalį „Komisija savo sprendimus, kuriuos ji priima pagal 4 straipsnio 4 dalį, skelbia <...> Oficialiajame leidinyje ta kalba, kuria jie buvo priimti“.
- 10 Pagal Reglamento Nr. 659/1999 6 straipsnio 1 dalį dėl formalus tyrimo proceso:

„Sprendime pradėti formalus tyrimo procesą apibendrinami reikšmingi ginčytini faktai ir teisės klausimai, pateikiamas pirminis Komisijos atliktas pasiūlytos pagalbos pobūdžio priemonės įvertinimas ir išdėstomos abejonės dėl pagalbos atitikties bendrajai rinkai. Sprendime reikalaujama, kad suinteresuotoji valstybė narė ir kitos suinteresuotosios šalys pateiktų pastabas per nustatytą laikotarpį, kuris paprastai yra ne ilgesnis kaip vienas mėnuo. Deramai pateisintais atvejais Komisija gali pratęsti nustatytą laikotarpį.“

- 11 Reglamento Nr. 659/1999 14 straipsnio 1 dalis dėl pagalbos išieškojimo nurodo:

„Jeigu esant neteisėtai pagalbai priimami neigiami sprendimai, Komisija nusprendžia, kad suinteresuotoji valstybė narė turi imtis visų priemonių, kurios būtinos, kad pagalba būtų išieškota iš gavėjo <...>. Komisija nereikalauja išieškoti pagalbos, jeigu tai prieštarautų bendrajam Bendrijos teisės principui.“

Faktinės bylos aplinkybės ir procedūros

Operacijos Le Levant aprašymas

- 12 Iš vykstant administracinei procedūrai Prancūzijos valdžios institucijų Komisijai perduoto aprašymo matyti, jog nagrinėjama operacija (toliau – operacija *Le Levant*) siekiama užtikrinti, kad investuotojai, fiziniai asmenys per išimtinai šiuo tikslu įsteigtas ribotos atsakomybės individualias įmones (*EUURL*), kurias sieja bendra laivo nuosavybė, maždaug per penkerių metų laikotarpį finansuos ir eksploatuos kruizinį laivą *Le Levant* pagal *Loi Pons*.
- 13 Investuotojų suinteresuotumas dalyvauti šioje operacijoje susijęs su jiems suteikta galimybe taikant *Loi Pons* nustatytą mechanizmą iš jų apmokestinamų pajamų išskaityti investicijų sumą ir išlaidas, susijusias su laivo pirkimu (mokestiniai interesai), valdymu (amortizacija) ir galimais eksploatavimo nuostoliais.
- 14 Operacijos *Le Levant* teisinę ir finansinę schemą Prancūzijos valdžios institucijos apibūdina nurodytu būdu. 1996 m. gruodžio 9 d. vienas iš pagrindinių Prancūzijos bankų (toliau – bankas) nustatė bendrą laivo *Le Levant* nuosavybę, kurią sudaro 740 bendrosios nuosavybės teise priklausančios akcijos. Šios bendros nuosavybės valdymas patikėtas *Compagnie des îles du Le Levant* (toliau – *CIL*), suteikus įgaliojimą, be kita ko, pasirašyti sutartį dėl statybos su laivų statybos įmone *Alstom Leroux Naval* ir valdyti laivo eksploatavimą. 1997 m. kiekvienas fizinis asmuo įsteigė po *EUURL*, kurioms bankas, pateikęs viešą siūlymą, pardavė akcijas. Septynerius metus *CIL* buvo atsakinga už laivo eksploataciją, priežiūrą ir techninius bei komercinius valdymo klausimus laivo bendrosios nuosavybės naudai. Be to, *CIL* investuotojams įsipareigojo užtikrinti minimalų eksploatavimo *bruto* rezultatą ir padengti didesnius, nei buvo tikimasi, galimus nuostolius. Kaip atlygį už jo įgaliojimą *CIL* kasmet turėjo gauti procentą nuo pajamų iš bendros nuosavybės *bruto* už laivo

valdymą, procentą nuo sėkmingo eksploatavimo rezultatų *bruto* už eksploatacijos garantiją ir vienkartinę išmoką už bendros nuosavybės valdymą.

- 15 Bankas įsipareigojo investuotojams įsigyti *EURL* akcijų iki 2003 m. gruodžio 15 dienos. Taigi kiekviena *EURL* įsipareigojo perleisti savo akcijas bankui iki 2004 m. vasario 29 dienos. Tuo pačiu metu *CIL* įsipareigojo išpirkti visas akcijas iš banko iki 2004 m. sausio 31 d., o pastarasis įsipareigojo jai jas perleisti iki 2004 m. vasario 29 dienos.

Administracinė procedūra

- 16 1998 m. pabaigoje Komisija iš spaudos sužinojo, kad kruizinis laivas *Le Levant*, kurį *Alstom Leroux Naval* pastatė Prancūzijoje už sutartyje numatytą 228,55 milijono Prancūzijos frankų (FRF) sumą, buvo finansuojamas pasinaudojant mokesčinėmis nuolaidomis, suteikiamomis investicijoms Prancūzijos užjūrio departamentų teritorijose.
- 17 Komisija, atlikusi preliminarų tyrimą, kuriam vykstant ji gavo 1999 m. gegužės 12 d. laišku Prancūzijos valdžios institucijų pateiktas pastabas, 1999 m. gruodžio 2 d. laišku pranešė šioms valdžios institucijoms apie savo sprendimą pradėti EB 88 straipsnio 2 dalyje numatytą procedūrą dėl valstybės pagalbos, apie kurią nebuvo pranešta C 74/99 (ex NN 65/99), susijusios su Prancūzijos suteikta Saint-Pierre-et-Miquelon (laivo statyba) pagalba vystymuisi. Šis sprendimas buvo paskelbtas 2000 m. vasario 5 d. *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje* (OL C 33, p. 6, toliau – sprendimas pradėti procedūrą). Komisija jame nurodė, jog atsižvelgdama į Septintosios direktyvos 4 straipsnio 7 dalį abejoja dėl nagrinėjamo projekto sudedamosios dalies, susijusios su „vystymusi“, reikšmės. Be to, sprendime

pradėti procedūrą suinteresuotosioms šalims nurodoma pateikti savo pastabas per mėnesį nuo jo paskelbimo.

- 18 2000 m. sausio 12 d. ir birželio 14 d. bei 2001 m. balandžio 27 d. ir birželio 11 d. laiškais Prancūzijos valdžios institucijos pateikė savo pastabas. Per administracinę procedūrą 1999 m. lapkričio 18 d. ir 2000 m. kovo 3 d. laiškais *CIL* taip pat pateikė savo pastabas.
- 19 2001 m. birželio 13 d. laišku *EURL Le Levant 114*, viena iš *EURL*, dalyvavusių operacijoje *Le Levant*, paprašė Komisijos patikslinti savo poziciją dėl nagrinėjamos pagalbos gavėjų tapatybės. Ji paprašė Komisijos patvirtinti, kad ji nėra vykdomos nagrinėjamos administracinės procedūros suinteresuotoji šalis.
- 20 Negavusi Komisijos atsakymo raštu, *EURL Le Levant 114* pakartojo savo prašymą 2001 m. liepos 19 d. laišku. Šiame laiške ji taip pat nurodė, jog jai buvo pranešta apie tai, kad Komisija rengiasi nagrinėti bylos medžiagą 2001 m. liepos 25 d., ir paprašė Komisijos suteikti protingą terminą, kad ji galėtų pateikti savo pastabas dėl procedūros. Grįsdama šį prašymą, ji nurodė kelias priežastis, susijusias su Reglamento Nr. 659/1999 6 straipsnio 1 dalies paskutiniu sakiniu, ir, be kita ko, tvirtino, kad ji, atsižvelgdama į sprendime pradėti procedūrą pateiktą informaciją, galėjo teisėtai manyti, jog nėra susijusi su šia procedūra.
- 21 2001 m. liepos 24 d. laišku Komisija atsakė į du *EURL Le Levant 114* laiškus, nurodydama tik tai, kad seniai pasibaigė terminas, per kurį suinteresuotosios šalys galėjo pateikti pastabas.

Ginčijamas sprendimas

- 22 2001 m. liepos 25 d. Komisija priėmė Sprendimą 2001/882/EB dėl valstybės pagalbos, kurią Prancūzija suteikė kaip pagalbą vystymuisi *Alstom Leroux Naval* pastatytam kruiziniam laivui *Le Levant*, skirtam eksploatuoti Saint-Pierre-et-Miquelon (toliau – ginčijamas sprendimas). Šis sprendimas buvo paskelbtas 2001 m. gruodžio 12 d. Oficialiajame leidinyje (OL L 327, p. 37).
- 23 Remiantis ginčijamu sprendimu, 1996 m. buvo suteikta pagalba grupei privačių investuotojų, kurie, įsigiję kruizinį laivą *Le Levant*, banko iniciatyva įsteigė bendrą laivo nuosavybę. Vėliau laivas buvo išnuomotas *CIL*, Prancūzijos įmonės dukterinei bendrovei, įregistruotai Prancūzijos užjūrio teritorijoje Wallis-et-Futuna. Investuotojams buvo leista iš jų apmokestinamų pajamų išskaityti lėšas, panaudotas taikant *Loi Pons*, kuriame nustatyta 1992 m. Komisijos patvirtinta mokestinė sistema. Šios mokestinės nuolaidos suteikė *CIL* galimybę eksploatuoti laivą palankiomis sąlygomis (5 ir 6 konstatuojamosios dalys). Pagalba, susijusi su mokestinėmis nuolaidomis, siekė 78 milijonus FRF (11,9 milijono EUR) (7 konstatuojamoji dalis). Investuotojai turėjo teisę ir pareigą parduoti savo akcijas praėjus penkeriems metams, tai yra 2004 m. pradžioje. *CIL* taip pat turėjo teisę ir pareigą nupirkti šias akcijas už pagalbos vertę atitinkančią kainą. Pagalbai taikomas reikalavimas, kad bent jau per penkerių metų laikotarpį *CIL* eksploatuotų laivą daugiausia iš ir į Saint-Pierre-et-Miquelon, 160 dienų per metus (5 konstatuojamoji dalis).
- 24 Ginčijamame sprendime nagrinėjama pagalba vertinama pagal Septintosios direktyvos 4 straipsnio 7 dalies nuostatas, „kadangi kalbama apie pagalbą laivų statybai, 1996 m. suteiktą kaip pagalbą vystymuisi pagal 1992 m. patvirtintą pagalbos schemą (*Loi Pons*)“ (16 konstatuojamoji dalis).

- 25 Pagal šį sprendimą iš šio nagrinėjimo matyti, kad operacija *Le Levant* atitiko EBPO nustatytus pagalbos vystymuisi kriterijus, kuriuos Komisija išdėstė valstybėms narėms skirtame 1989 m. sausio 3 d. laiške (18, 19 ir 21 konstatuojamosios dalys).
- 26 Tačiau taikant 1994 m. spalio 5 d. Teisingumo Teismo sprendime *Vokietija prieš Komisiją* (C-400/92, Rink. p. I-4701) įtvirtintą principą, kad Komisija turi atskirai patikrinti atitiktį sudėtinei daliai, susijusiai su „vystymusi“, ir ar laikomasi EBPO kriterijų, ginčijamame sprendime manoma, kad operacijoje *Le Levant* nėra tikros sudėtinės dalies, susijusios su „vystymusi“, minėtos praktikos prasme, atsižvelgiant į nepakankamą ekonominį ir socialinį poveikį, nustatytą Saint-Pierre-et-Miquelon (20, 22–33 konstatuojamosios dalys).
- 27 Todėl ginčijamo sprendimo 1 straipsnis nurodo, kad „Prancūzijos įgyvendinta valstybės pagalba teikiant mokestines nuolaidas kaip pagalbą vystymuisi kruiziniam laivui *Le Levant* <...>, negali būti laikoma tikra pagalba vystymuisi (Septintosios direktyvos) 4 straipsnio 7 dalies prasme ir todėl yra nesuderinama su bendrąja rinka“.
- 28 Nustatant gavėją, iš kurio turi būti išieškota nesuderinama pagalba, ginčijamame sprendime paeiliui apžvelgiama investuotojų, laivo eksploatuotojo (*CIL*) ir laivų statybos įmonės situacija.
- 29 Pagal ginčijamą sprendimą tiesioginiai pagalbos gavėjai yra investuotojai, kurie naudojami mokestinėmis nuolaidomis (35 konstatuojamoji dalis). Sprendime nurodomi Prancūzijos valdžios institucijų šiuo klausimu pateikti argumentai, iš kurių matyti, kad investuotojai dėl mokestinių lengvatų gavo pelno ir kad jiems laivas priklausė bendrąja nuosavybe (36 konstatuojamoji dalis). Taigi „nekelia abejonių tai, kad investuotojai, kaip tiesioginiai gavėjai ir dabartiniai laivo savininkai, turi grąžinti pagalbą“ (39 konstatuojamoji dalis).

- 30 Dėl laivo eksploatuotojo (*CIL*) ginčijamame sprendime pažymima, kad investuotojai turi ir toliau naudotis mokestinėmis nuolaidomis iki laivo pardavimo *CIL*, tai yra iki 2004 m. pradžios, ir kad, remiantis turima informacija, šio pardavimo kaina atitiks pagalbos sumą, skirtą eksploatuotojui *CIL*. Todėl, pardavus laivą *CIL* už palankią kainą, ji bus pagrindinė pagalbos gavėja (36 konstatuojamoji dalis). Ginčijamame sprendime taip pat nurodoma, kad „jeigu laivas būtų parduotas *CIL* žemesnėmis nei rinkos kainomis ir jeigu todėl pagalba būtų suteikta šiai įmonei, (*CIL*) turėtų ją grąžinti“ ir kad „atsižvelgiant į tai, jog pagalba (neturi būti) perduota iki 2003 m. vidurio, eksploatuotojas *CIL* negali būti laikomas atsakingu už pagalbos grąžinimą šiame etape“ (40 konstatuojamoji dalis).
- 31 Dėl laivų statybos įmonės ginčijamame sprendime pažymima, kad ji yra netiesioginė pagalbos gavėja tiek, kiek pagalba jai suteikė galimybę gauti užsakymą, kuris kitaip tikriausiai jai nebūtų skirtas (37 konstatuojamoji dalis). Todėl ginčijamame sprendime manoma, kad pagalba neturi būti išieškoma iš laivų statybos įmonės, nes ji negali būti atsakinga už laivo naudojimą po jo pristatymo, ir kad šioje byloje taikomos taisyklės neskirtos laivų statybos įmonei (41 konstatuojamoji dalis).
- 32 Todėl ginčijamo sprendimo 2 straipsnyje nurodyta Prancūzijos Respublikai imtis visų priemonių „nutraukti ir išieškoti iš investuotojų, kurie yra tiesioginiai pagalbos gavėjai ir dabartiniai kruizinio laivo savininkai, 1 straipsnyje nurodytą neteisėtai gavėjui suteiktą pagalbą“.

Teismo procesas

- 33 2001 m. spalio 8 d. Prancūzija Teisingumo Teismui pateikė ieškinį dėl ginčijamo sprendimo panaikinimo, kuriuo ji ginčija Komisijos vertinimą, kad ginčijama pagalba nėra pagalba vystymuisi.

- 34 2002 m. vasario 20 d. *EUURL Le Levant 001* ir kiti ieškovai, juridiniai ir fiziniai asmenys, kurių pavadinimai ir pavardės nurodytos priede, pateikė Pirmosios instancijos teismui šį ieškinį.
- 35 2002 m. balandžio 23 d. pateiktu atskiru dokumentu B ir kiti 255 ieškovai pateikė prašymą taikyti laikinąsias apsaugos priemones, kuriame prašoma sustabdyti ginčijamo sprendimo vykdymą, kol bus priimtas sprendimas iš esmės dėl ieškinio dėl panaikinimo, ir sustabdyti ginčijamo sprendimo vykdymą, kol Pirmosios instancijos teismas priims sprendimą dėl pirmojo prašymo.
- 36 2002 m. birželio 25 d. Pirmosios instancijos teismo pirmininko nutartimi *B prieš Komisiją* (T-34/02 R, Rink. p. II-2803) prašymas taikyti laikinąsias apsaugos priemones buvo atmestas.
- 37 2002 m. balandžio 30 d. Pirmosios instancijos teismo penktosios išplėstinės kolegijos pirmininko nutartimi byla T-34/02 buvo sustabdyta, kol Teisingumo Teismas priims sprendimą, kuriuo byla C-394/01 bus baigta nagrinėti.
- 38 2002 m. spalio 3 d. Sprendimu *Prancūzija prieš Komisiją* (C-394/01, Rink. p. I-8245) Teisingumo Teismas atmetė ieškinį, nurodydamas, kad įvairūs Prancūzijos Respublikos pateikti argumentai dėl Komisijos vertinimo, susijusio su darbo vietų kūrimu ir poveikiu ekonomikai, nebuvo pagrįsti arba nebuvo šios valstybės narės pateikti per administracinę procedūrą. Priėmus šį sprendimą procedūros sustabdytas šioje byloje buvo panaikintas.
- 39 Įgyvendindamas proceso organizavimo priemones, Pirmosios instancijos teismas 2004 m. spalio 22 d. nurodė šalims pateikti savo nuomonę dėl dviejų klausimų, į kuriuos ieškovai atsakė 2004 m. lapkričio 19 d. laišku, o Komisija – 2004 m. lapkričio 18 d. laišku.

- 40 Pirmuoju klausimu Pirmosios instancijos teismas paprašė šalių nurodyti, ar kruizinis laivas buvo parduotas *CIL*, už kokią kainą ir ar ši kaina atitinka pagalbos sumą.
- 41 Atsakydami ieškovai nurodė, kad 2004 m. sausio 2 d. kruizinis laivas *Le Levant* buvo parduotas *CIL*. Šią dieną *CIL* išpirko 738 laivo akcijas, kurios jai nepriklausė, už 17 731 821 EUR sumą. Ieškovų manymu, ši suma buvo nustatyta pagal preliminaras operacijos pradžioje sudarytas pirkimo bei pardavimo sutartis ir sudaro apie 50 % pradinės bendros nuosavybės teise priklausančių akcijų, kurios buvo nupirktos už bendrą 35 789 508 EUR sumą, vertės. Nuo 2004 m. sausio 2 d. *CIL* turėjo tapti vienintele 740 akcijų, sudarančių ginčijamame sprendime nagrinėjamo kruizinio laivo *Le Levant* bendrą nuosavybę, savininke, ir ši bendra nuosavybė buvo panaikinta.
- 42 Savo ruožtu Komisija nurodė neturėjusi jokios informacijos apie pardavimo kainą ir apie tai, ar ji atitiko pagalbos sumą.
- 43 Antruoju klausimu Pirmosios instancijos teismas šalių paprašė nurodyti, jeigu investuotojai nebebuvę kruizinio laivo *Le Levant* savininkai ir jeigu kruizinio laivo pardavimo kaina atitiko *CIL* skirtos pagalbos sumą, ar nagrinėjama pagalba gali būti išieškoma iš investuotojų.
- 44 Atsakydami ieškovai nurodė, kad, jų manymu, nagrinėjama pagalba nebegali būti išieškoma iš jų, nes *CIL* yra laivo *Le Levant* savininkė nuo 2004 m. sausio 2 d., ir kad *CIL* yra tikra čia nagrinėjamos pagalbos gavėja, nes ši bendrovė, kaip laivo savininkė ir rinkoje veikianti įmonė, įsikišus Prancūzijos valdžios institucijoms gavo ekonominės naudos neįprastinėmis rinkos sąlygomis. Todėl ieškovai abejoja, ar ginčijamo sprendimo 2 straipsnis, pagal kurį Prancūzija turi imtis visų būtinų

priemonių pagalba iš investuotojų išieškoti, vis dar turi dalyką. Be to, jie nurodė, kad paties ginčijamo sprendimo 36 ir 40 konstatuojamosios dalys leidžia manyti, jog rezoliucinės dalies 2 straipsnis netektų dalyko, pagalbos vertę perdavus laivo eksploatuotojui *CIL*. Ieškovai nurodo, kad nors jie neatsiima ieškinio dėl panaikinimo, Pirmosios instancijos teismas bet kuriuo atveju gali konstatuoti, kad nepaisant panaikinimo pagrindų, nagrinėjama pagalba neturi būti išieškoma iš privačių investuotojų remiantis pačiu ginčijamu sprendimu.

- 45 Komisija tvirtina, kad antrasis Pirmosios instancijos teismo klausimas yra nesusijęs su šia byla, kurioje nagrinėjamas ginčijamo sprendimo teisėtumo klausimas, kuris turi būti vertinamas remiantis tik jos vykstant administracinei procedūrai turima informacija. Antrasis Pirmosios instancijos teismo klausimas iš tiesų susijęs su ginčijamo sprendimo vykdymo problemomis. Pagal šį sprendimą atitinkama valstybė narė, vykdydama administracinį bendradarbiavimą, turi kreiptis į Komisiją, jai pranešdama apie bet kokią abejonę ar sunkumą, kurį gali sukelti minėtas sprendimo vykdymas.
- 46 2004 m. gruodžio 16 d. Pirmosios instancijos teismas pakvietė šalis dalyvauti neformaliame susirinkime su pirmosios išplėstinės kolegijos pirmininku ir teisėju pranešėju. Šis susitikimas įvyko 2005 m. sausio 24 d. Pirmosios instancijos teisme.
- 47 Remdamasis teisėjo pranešėjo pranešimu, Pirmosios instancijos teismas (pirmoji išplėstinė kolegija) nusprendė pradėti žodinę proceso dalį ir, imdamasis proceso organizavimo priemonių, nurodė ieškovui ir Komisijai pateikti tam tikrus dokumentus.
- 48 2005 m. rugpjūčio 9 d. ieškovų laišku ir 2005 m. liepos 28 d. Komisijos laišku šalys pateikė Pirmosios instancijos teismo prašomus dokumentus.

49 2005 m. rugsėjo 27 d. posėdyje buvo išklausti šalių atsakymai į Pirmosios instancijos teismo pateiktus klausimus ir žodinės pastabos.

Šalių reikalavimai

50 Ieškovai Pirmosios instancijos teismo prašo:

- panaikinti ginčijamą sprendimą,
- nepatenkinus šio reikalavimo, pripažinti, kad nagrinėjama pagalba negali būti išieškoma iš privačių investuotojų, remiantis ginčijamo sprendimo 2 straipsniu,
- priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

51 Komisija Pirmosios instancijos teismo prašo:

- pripažinti ieškinį nepagrįstą ir jį atmesti,
- priteisti iš ieškovų bylinėjimosi išlaidas, įskaitant nagrinėjant prašymą dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo patirtas bylinėjimosi išlaidas.

Dėl teisės

Dėl ieškinio priimtimumo tam tikrų ieškovų atžvilgiu

1. Dėl tam tikrų *EURL* vardu suteiktų įgaliojimų

— Šalių argumentai

52 Komisija pažymi, kad ieškovų advokatas dalyvauja šioje byloje turėdamas, pirma, įvairių ieškovų *EURL* valdytojų ir, antra, kiekvienos iš šių *EURL* vienintelio dalyvio suteiktus įgaliojimus. Šiomis aplinkybėmis ji tvirtina, kad advokatui įvairių *EURL* valdytojų suteikti įgaliojimai yra „pasirašyti“ antspaudais, kuriuose nenurodyta data. Be to, Komisija pastebi, kad dešimties *EURL* – *EURL* Le Levant 3, Le Levant 4, Le Levant 73, Le Levant 96, Le Levant 150, Le Levant 153, Le Levant 182, Le Levant 209, Le Levant 272 ir Le Levant 273 – vienintelių dalyvių suteiktuose įgaliojimuose nenurodyta data. Be to, ji pabrėžia, kad aštuonių *EURL* – *EURL* Le Levant 15, Le Levant 20, Le Levant 46, Le Levant 144, Le Levant 203, Le Levant 250, Le Levant 251 ir Le Levant 269 – vieninteliai dalyviai advokatui nesuteikė jokio įgaliojimo. Komisija palieka Pirmosios instancijos teismui pačiam nuspręsti dėl šių įgaliojimų galiojimo.

53 Ieškovai tvirtina, kad Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento 44 straipsnis nustato tik tai, kad reikia pateikti įrodymą, jog advokatui įgaliojimas *ad litem* buvo suteiktas asmens, kuris turi teisę tai daryti, nenustatant konkrečių formos reikalavimų. Be to, šioje byloje Komisija neginčija, kad *EURL* valdytojas turi visiška teisę pareikšti ieškinį valdančios bendrovės vardu ir jos naudai. Taip pat ieškovai nurodo, jog jeigu Pirmosios instancijos teismas manytų, kad tai būtina, į juos bet kada galima kreiptis dėl ieškinio trūkumų pašalinimo pagal Procedūros reglamento 44 straipsnio 6 dalį.

— Pirmosios instancijos teismo vertinimas

54 Pagal Procedūros reglamento 44 straipsnio 5 dalį:

„Kartu su privatinės teisės reglamentuojamo juridinio asmens ieškiniu pateikiami:

a) jo įstatai ar jį įregistravusio registro nepasenęs išrašas arba nepasenęs išrašas iš asociacijų registro, arba koks kitas jo teisinio egzistavimo įrodymas;

b) įrodymas, kad ieškovo advokato įgaliojimus jam tinkamai suteikė asmuo, kuris turi teisę tai daryti.“

55 Tačiau pirma, dėl to, kad įvairių EURL valdytojų advokatams suteiktuose įgaliojimuose nenurodyta data, pastebėtina, jog šie įgaliojimai buvo parengti būtinai iki ieškinio pareiškimo, nes jie pateikti viename iš priedų. Taigi dėl datų šiuose įgaliojimuose nebuvimo negalima EURL ieškinio pripažinti nepriimtino. Taip pat turi būti atsakoma ir į argumentą, kad dešimties EURL – EURL Le Levant 3, Le Levant 4, Le Levant 73, Le Levant 96, Le Levant 150, Le Levant 153, Le Levant 182, Le Levant 209, Le Levant 272 ir Le Levant 273 – vienintelių dalyvių suteiktuose įgaliojimuose nenurodyta data.

56 Antra, dėl to, kad įvairių EURL valdytojo advokatams suteikti įgaliojimai patvirtinti antspaudu, kuriame nurodytas šio valdytojo parašas, pavardė ir teisinis statusas, pažymėtina, jog tokio antspaudo naudojimas paaiškinamas tuo, kad įvairios EURL

turi tą patį valdytoją, pasirašanti dokumentus, kuris, užuot visus įgaliojimus pasirašęs ranka, savo sutikimą išreiškė antspaudu. Taigi šių įgaliojimų pasirašymas uždedant antspaudą, nesant kitų įrodymų, leidžiančių paneigti valdytojo sutikimą, neleidžia nuspręsti, kad *EURL* ieškinys nepriimtinas.

57 Trečia, dėl to, kad atitinkamas vienintelis dalyvis nesuteikė jokio įgaliojimo advokatui dėl aštuonių *EURL – EURL Le Levant 15, Le Levant 20, Le Levant 46, Le Levant 144, Le Levant 203, Le Levant 250, Le Levant 251* ir *Le Levant 269*, – pakanka konstatuoti, jog valdytojo suteikto įgaliojimo advokatui pakanka, kad šis advokatas galėtų atstovauti šių bendrovių interesams, ir juo labiau kad Komisijos pastabos neginčija valdytojo įgaliojimų, o tik kritikuoja tam tikrus formalius šių įgaliojimų aspektus, tai yra tai, kad nenurodyta data ir pasirašant naudojamas antspaudas.

58 Iš to, kas pasakyta, matyti, kad nė vienas Komisijos nurodytas argumentas neleidžia nuginčyti ieškinio priimtimumo, kiek tai susiję su įvairiomis *EURL*.

2. Dėl tam tikrų fizinių asmenų jų vardu suteiktų įgaliojimų

— Šalių argumentai

59 Komisija nurodo, kad 256 fizinių asmenų, kurie pareiškė ieškinį, suteiktuose įgaliojimuose nėra jų pasirašymo vietos nei datos. Ji pasikliauna Pirmosios instancijos teismo nuožiūra priimančią sprendimą dėl šių įgaliojimų galiojimo.

60 Ieškovai teigia, kad remiantis procedūros reglamentu negalima tvirtinti, jog advokatui suteikto įgaliojimo pateikimas yra ieškinio priimtino savyga. Iš tiesų advokatui, kuriam suteiktas įgaliojimas, pakanka patvirtinti savo kvalifikaciją, o įgaliojimą jis turi pateikti, tik kai ginčijamas jo egzistavimas (1965 m. vasario 16 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Barge prieš Aukščiausiąją valdžios instituciją*, 14/64, Rink. p. 69 ir 1990 m. rugsėjo 26 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas *Virgili-Schettini prieš Parlamentą*, T-139/89, Rink. p. II-535).

— Pirmosios instancijos teismo vertinimas

61 Investuotojai, privatūs asmenys, šioje byloje dalyvauja turėdami dvigubą statusą. Pirma, jie dalyvauja kaip ieškovų *EUURL* vienintelis dalyvis, kurio vardu investuotojai suteikė pirmiau nagrinėtus įgaliojimus advokatui, paskirtam atstovauti šiems *EUURL* Pirmosios instancijos teisme. Be to, investuotojai dalyvauja ir kaip fiziniai asmenys, kurių vardu jie suteikė įgaliojimą advokatui jiems atstovauti šioje byloje.

62 Pagal Procedūros reglamento 44 straipsnio 3 dalį:

„Šaliai padedantis ar atstovaujantis advokatas privalo pateikti Teismo kanceliarijai pažymą, įrodančią, kad jis turi teisę verstis advokato praktika valstybės narės arba kitos valstybės, EEE susitarimo šalies, teisme.“

63 Iš šios nuostatos matyti, kad pareikšdamas ieškinį, advokatas neturi įrodyti, kad įgaliojimas yra tinkamas, nebent jis būtų ginčijamas (minėtas sprendimas *Barge prieš Aukščiausiąją valdžios instituciją*, p. 78).

64 Taigi Procedūros reglamentas leidžia, kad fiziniams asmenims atstovautų advokatas, neprivalédamas pateikti įgaliojimo, nors jį reikia pateikti atstovaujant juridiniams asmenims. Iš esmės pakanka, kad advokatas pateiktų pažymą, patvirtinančią, jog jis įtrauktas į valstybės narės advokatų sąrašą. Šio formalumo pakanka ir jis šioje byloje buvo atliktas.

65 Bet kuriuo atveju Komisijos pastabos susijusios su tuo, kad keturių iš 256 ieškinį pareiškusių fizinių asmenų suteiktuose įgaliojimuose nėra jų pasirašymo vietos ir datos. Tačiau šie įgaliojimai buvo paruošti iki ieškinio pareiškimo, nes jie pateikti viename iš jo priedų ir jų pasirašymo vieta neturi reikšmės šioje byloje. Todėl šių įgaliojimų datos ir vietos nebuvimas nesukelia ginčo, kurį reikėtų spręsti.

66 Iš to, kas pasakyta, matyti, kad nė vienas Komisijos nurodytas argumentas neleidžia nuginčyti ieškinio priimtimumo, kiek tai susiję su ieškovais fiziniais asmenimis.

67 Todėl reikia atmesti Komisijos pateiktus pagrindus dėl nepriimtimumo.

Dėl esmės

68 Grįsdami savo ieškinį ieškovai nurodo vienuolika pagrindų. Pirmasis pagrindas susijęs su Komisijos kompetencijos nebuvimu, EB 3 straipsnio 1 dalies g punkto, EB 5, 87 ir 211 straipsnių pažeidimu bei Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (toliau – EŽTK) pirmo papildomo protokolo 1 straipsnio pažeidimu. Antrasis pagrindas susijęs su procedūrinių garantijų,

numatytų EB 88 straipsnio 2 dalyje, Reglamento Nr. 659/1999 6 straipsnyje ir EŽTK 6 straipsnyje, pažeidimu. Trečiasis pagrindas grindžiamas EB 87 straipsnio 1 dalies pažeidimu. Ketvirtasis pagrindas susijęs su Septintosios direktyvos 4 straipsnio 7 dalies pažeidimu. Penktasis pagrindas grindžiamas teisėtų lūkesčių apsaugos principo pažeidimu. Šeštasis pagrindas susijęs su teisinio tikrumo principo pažeidimu. Septintasis pagrindas grindžiamas Reglamento Nr. 659/1999 14 straipsnio pažeidimu. Kaip aštuntasis pagrindas nurodomas materialinių netikslumų bei akivaizdžių faktinių aplinkybių vertinimo klaidų egzistavimas. Devintasis pagrindas susijęs su pareigos motyvuoti pažeidimu. Dešimtas – su EB 153 straipsnio 2 dalies pažeidimu. Vienuoliktasis pagrindas grindžiamas 2001 m. sausio 12 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 69/2001 dėl EB sutarties 87 ir 88 straipsnių taikymo *de minimis* valstybės pagalbai (OL L 10, p. 30) pažeidimu.

- 69 Pirmiausia, prieš nagrinėjant trečiajame ir devintajame pagrinduose nurodytus argumentus, nagrinėtinas antrasis pagrindas.

1. Dėl antrojo pagrindo

— Šalių argumentai

- 70 Ieškovai kaltina Komisiją pažeidus EB 88 straipsnio 2 dalyje ir Reglamento Nr. 659/1999, priimto taikant šią nuostatą, 6 straipsnyje numatytą teisę būti išklausytam bei EŽTK 6 straipsnyje numatytus principus. Jie tvirtina, kad ginčijamas sprendimas jiems daro žalos, nes juos nurodo kaip tiesioginius neteisėtus valstybės pagalbos, kurios sumą jie turi grąžinti, gavėjus, ir kad jiems niekuomet nebuvo tinkamai nurodyta ar suteikta teisė pateikti savo pastabas šiuo klausimu.

71 Pirma, ieškovai tvirtina, kad sprendimas pradėti procedūrą jiems neleido manyti, jog jie galėjo būti laikomi pagalbos gavėjais, nes iš jo buvo galima suprasti, kad ši pagalba buvo suteikta laivų statybos bendrovei arba laivo eksploatuotojai *CIL*. Todėl, pakeitusi savo nuomonę dėl pagalbos gavėjų, po sprendimo pradėti procedūrą paskelbimo Komisija turėjo paskelbti naują sprendimą pradėti procedūrą, nustatyti ieškovams terminą pateikti savo pastabas ar imtis visų tinkamų priemonių atkreipiant jų dėmesį į statusą, kuris bus jiems pripažintas galutiniame sprendime ir labai skirsis nuo numatytojo sprendime pradėti procedūrą. Tokios pastabos buvo dar labiau būtinos, nes ginčijamas sprendimas pakeitė ankstesnę Komisijos praktiką, susijusią su „įmonės gavėjos“ sąvoka, ją taikant privatiems investuotojams, dalyvaujantiems kapitalo investavime, dėl to, kad šiame sprendime nebuvo atsižvelgta į ankstesnę Komisijos *Loi Pons* patvirtinimą ir taip pat į veiksmus Prancūzijos valdžios institucijų, kurios ieškovams, laikomiems pagalbos gavėjais, neperdavė sprendimo pradėti procedūrą, kaip buvo prašoma.

72 Komisija pabrėžia, kad remiantis teismų praktika EB 88 straipsnio 2 dalis nereikalauja informuoti individualiai, o tik to, kad visi potencialiai suinteresuotieji asmenys būtų perspėti apie procedūros pradėjimą ir jiems būtų suteikta galimybė pateikti savo pastabas šiuo klausimu. Šiomis aplinkybėmis pranešimo Oficialiajame leidinyje paskelbimas yra tinkama ir pakankama priemonė pranešti visiems suinteresuotiesiems asmenims apie tyrimo procedūros pradėjimą (1984 m. lapkričio 14 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Intermills prieš Komisiją*, 323/82, Rink. p. 3809, 17 punktas ir 1999 m. sausio 21 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Neue Maxhütte Stahlwerke ir Lech-Stahlwerke prieš Komisiją*, T-129/95, T-2/96 ir T-97/96, Rink. p. II-17, 232 punktas). Šioje byloje 2000 m. vasario 5 d. Oficialiajame leidinyje paskelbtas sprendimas pradėti tyrimą atitiko šiuos reikalavimus tiek, kiek šis skelbimas suinteresuotiesiems asmenims pateikė bendrą informaciją apie pagrindinius pagalbos projekto aspektus ir išdėstė bylos medžiagos klausimus, kuriais abejojo Komisija.

73 Be to, Komisija tvirtina, kad net jeigu ieškovai manytų, jog jie nėra pagalbos priemonės gavėjai, jie negali pagrįstai manyti, kad nėra susiję su minėta procedūra, nes iš teismų praktikos matyti, kad EB 88 straipsnio 2 dalyje numatyti suinteresuotieji asmenys yra ne tik įmonė ar įmonės, gaunančios pagalbą, bet ir asmenys, įmonės ar asociacijos, kurių interesams pagalbos suteikimu galbūt daroma įtaka, ypač konkuruojančios įmonės (minėto sprendimo *Intermills prieš Komisiją* 16 punktas ir 2001 m. kovo 21 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Hamburger Hafen- und Lagerhaus ir kt. prieš Komisiją*, T-69/96, Rink. p. II-1037, 40 punktas).

74 Be to, Komisija, atsakydama į ieškovų argumentą, kad ji pakeitė savo nuomonę dėl pagalbos gavėjų po sprendimo pradėti procedūrą paskelbimo, dėl ko nepažeidžiant jų procedūrinių garantijų, turėjo būti paskelbtas naujas sprendimas pradėti procedūrą, tvirtina, kad šie kaltinimai Prancūzijos Respublikai nebuvo pakeisti vykdant formalaus tyrimo procesą. Taigi sprendime pradėti procedūrą buvo išreikštos Komisijos abejonės, ar pagalba atitinka Septintąją direktyvą, o galutiniame sprendime, siekiant nuspręsti, kad ji nesuderinama su bendrąja rinka, ši pagalba įvertinta šios direktyvos 4 straipsnio 7 dalyje numatytų sąlygų atžvilgiu.

75 Antra, ieškovai tvirtina, kad Komisija, atsakydama pratęsti vieno mėnesio terminą jų pastaboms pateikti, kurio savo 2001 m. liepos 19 d. laiške prašė *EURL Le Levant 114*, pažeidė Reglamento Nr. 659/1999 6 straipsnio 1 dalies trečią sakinį. Šis prašymas pratęsti buvo tinkamai pagrįstas, nes investuotojai galėjo teisėtai manyti, kad jie nebuvo susiję su sprendimu pradėti procedūrą ir kad Komisija neturėjo priimti sprendimo per konkretų terminą valstybės pagalbos srityje.

- 76 Komisija nurodo, kad iš 2001 m. liepos 13 d. *EURL Le Levant 114* laiško matyti, jog ji per vėlai susipažino su 2000 m. vasario 5 d. paskelbtu sprendimu pradėti procedūrą. Per vėlai sužinojo ir kitos *EURL Le Levant*, atsižvelgiant į tai, kad jų visų valdytojas yra banko personalo narys ir kad *EURL Le Levant 114* valdytojas suteikė įgaliojimus šios bendrovės valdybai dalyvauti Komisijos vykdomoje administracinėje procedūroje. Todėl tai, kad dėl *EURL Le Levant 114* nedalyvavimą procedūroje sukėlusio veiksnio buvo priimtas ginčijamas sprendimas, turi būti siejama ne su sprendimo pradėti procedūrą turiniu, o tik su aplinkybe, jog ši bendrovė apie sprendimą pradėti procedūrą ir tyrimo procedūros egzistavimą sužinojo per vėlai. Taigi ieškovai negali tvirtinti, kad dėl sprendimo pradėti procedūrą turinio jie manė, jog jie nėra susiję su šia procedūra, ir kad dėl to buvo pažeistos jų procedūrinės garantijos. Be to, Komisija nurodo, kad numatytas įprastas vieno mėnesio terminas po sprendimo pradėti procedūrą paskelbimo buvo gerokai viršytas, kaip ji nurodė savo 2001 m. liepos 24 d. laiške, atsakydama į du *EURL Le Levant 114* laiškus.

— Pirmosios instancijos teismo vertinimas

- 77 EB 88 straipsnio 2 dalis nurodo:

„Jei, paprašiusi suinteresuotąsias šalis pateikti savo pastabas, Komisija nustato, jog tam tikra valstybės ar iš jos išteklių teikiama pagalba yra pagal 87 straipsnį nesuderinama su bendrąja rinka arba kad tokia pagalba netinkamai naudojama, ji priima sprendimą, reikalaujantį, kad atitinkama valstybė narė per Komisijos nustatytą laiką tokią pagalbą panaikintų ar pakeistų.“

- 78 Iš šios nuostatos matyti, kad prieš nusprendama, jog valstybės pagalba nesuderinama su bendrąja rinka, Komisija turi oficialiai įspėti suinteresuotąsias šalis, nurodydama pateikti joms savo pastabas.
- 79 Šios pareigos apimtį nustato Reglamento Nr. 659/1999 1 straipsnio h punktas, pagal kurį „suinteresuotosios šalys“ – „tai kiekviena valstybė narė ir bet kuris asmuo, įmonė arba įmonių asociacija, kurios interesams gali turėti įtakos pagalbos skyrimas, ypač pagalbos gavėjas, konkuruojančios įmonės ir prekybinės asociacijos“.
- 80 Jeigu, kaip yra šioje byloje, formalus tyrimo procese nagrinėjama vykdoma neteisėta pagalba, labai svarbu nustatyti pagalbos gavėją, atsižvelgiant į tai, kad Reglamento Nr. 659/1999 14 straipsnio 1 dalis nurodo, jog priėmus „neigiamą sprendimą“, pripažįstantį, kad tokia pagalba nesuderinama su bendrąja rinka, „Komisija nusprendžia, jog suinteresuotoji valstybė narė turi imtis visų priemonių, kurios būtinos, kad pagalba būtų išieškota iš gavėjo“.
- 81 Todėl ieškovai šioje byloje, tai yra investuotojai, kuriems buvo leista išskaityti jų investicijas iš jų apmokestinamų pajamų, turėjo būti oficialiai įspėti, kad jie turi pateikti savo pastabas per administracinę procedūrą, nes jie ginčijame sprendime laikomi tiesioginiais pagalbos gavėjais (35 konstatuojamoji dalis), ir kad jie yra „suinteresuotosios šalys“ minėto apibrėžimo prasme.
- 82 Pagalbos gavėjo nustatymas Reglamento Nr. 659/1999 6 straipsnio 1 dalies prasme neabejotinai yra „reikšmingas faktas ir teisės klausimas“, kuris pagal šią nuostatą turi

būti nurodytas sprendime pradėti procedūrą, jeigu tai įmanoma šiame procedūros etape, nes šio nustatymo pagrindu Komisija galės priimti sprendimą dėl išieškojimo.

83 Iš tiesų sprendime pradėti procedūrą arba vėlesniame formalaus tyrimo proceso etape prieš priimant galutinį sprendimą, pripažįstantį, kad pagalba nesuderinama su bendrąja rinka, nenurodžius, jog suinteresuotoji šalis yra ginčijamos pagalbos gavėja, negali būti laikoma, kad tokia suinteresuotoji šalis buvo tinkamai oficialiai išpėta pateikti savo pastabas, nes ji teisėtai gali manyti, kad tokios pastabos nėra būtinos, nes ji nelaikoma išieškotinos pagalbos gavėja.

84 Šiomis aplinkybėmis, tai yra siekiant sužinoti, ar išieškotinos pagalbos gavėjai galėjo iš tikrųjų būti laikomi oficialiai išpėtais pateikti savo pastabas per administracinę procedūrą, pirmiausia reikia išnagrinėti sprendimą pradėti procedūrą, paskelbtą 2000 m. vasario 5 d. Oficialiajame leidinyje.

85 Šiame sprendime Komisija išreiškė abejones dėl Septintosios direktyvos 4 straipsnio 7 dalyje numatytų sąlygų laikymosi. Ji taip pat nurodė suinteresuotosioms šalims pateikti visas savo pastabas per vieną mėnesį nuo paskelbimo dienos. Tačiau Pirmosios instancijos teismas konstatuoja, kad sprendime pradėti procedūrą nedaroma jokia nuoroda į investuotojus kaip galimus ginčijamos pagalbos gavėjus, tačiau, atvirksčiai, leidžiama manyti, kad šis gavėjas yra *CIL*, kuri buvo nurodyta kaip laivo eksportuotoja ir galutinė savininkė.

86 Dėl privačių investuotojų sprendimo pradėti procedūrą „Santraukos“ trečioji pastraipa numato:

„Laivą <...> finansavo privatūs investuotojai, kurie jį vėliau išnuomojo *CIL*. Šiems investuotojams buvo leista išskaityti jų investicijas iš jų apmokestinamų pajamų pagal Komisijos patvirtintą mokesstinę sistemą <...>“

87 Dėl *CIL* toje pačioje vietoje ši nuostata numato priešingai:

„Komisija įvertino, kad mokesstinės nuolaidos sudaro 34% grynosios subsidijos ekvivalento. Šios nuolaidos leido išnuomoti *CIL* laivą už labai nedidelę kainą. *CIL* yra kruizinio laivo <...> eksploatuotoja (ir galutinė savininkė). *CIL* turi eksploatuoti laivą bent jau per penkerių metų laikotarpį daugiausia iš ir į Saint-Pierre-et-Miquelon ir, pasibaigus šiam laikotarpiui, jį išpirkti iš investuotojų.“

88 Taigi investuotojai galėjo teisėtai manyti, kad jie nėra susiję su sprendimu pradėti procedūrą, nes jame išdėstyta, jog mokesstinė sistema, pagal kurią jiems buvo leidžiama išskaityti jų investicijas iš jų apmokestinamų pajamų, tai yra Loi Pons, buvo Komisijos patvirtinta.

89 Be to, iš diskusijų tarp Prancūzijos valdžios institucijų ir Komisijos vykstant preliminarus tyrimo procedūrai turinio matyti, kad vienintelė šiame procedūros

etape nurodyta gavėja yra *CIL*, „laivą eksploatuojanti savininkė“, o ne privatūs investuotojai (žr. 1999 m. gegužės 12 d. laišką, Prancūzijos valdžios institucijų skirtą Komisijai). Taigi šiomis aplinkybėmis *CIL*, o ne privatūs investuotojai galėjo dalyvauti administracinėje procedūroje (žr. ginčijamo sprendimo 10 ir 11 konstatuojamąsias dalis).

- 90 Pradinį *CIL*, kaip ginčijamos pagalbos gavėjos, nurodymą patvirtina tai, kad sprendime pradėti procedūrą pagalbos gavėjo sąvoka vartojama vienskaita, o ne daugiskaita, kaip yra ginčijamo sprendimo atveju. Be to, Komisija sprendime pradėti procedūrą (dalies „Laiško tekstas“ priešpaskutinė pastraipa) Prancūzijos valdžios institucijų paprašė nedelsiant perduoti šio sprendimo kopiją „pagalbos gavėjui“.
- 91 Todėl reikia konstatuoti, kad sprendime pradėti procedūrą nenurodžius privačių investuotojų kaip pagalbos gavėjų, šiame etape jie nebuvo „oficialiai įspėti, nurodant pateikti savo pastabas“, taikant EB 88 straipsnio 2 dalį, nei „nurodant pateikti savo pastabas per nustatytą laikotarpį“ Reglamento Nr. 659/1999 6 straipsnio 1 dalies prasme.
- 92 Šiomis aplinkybėmis papildomai reikia išnagrinėti Komisijos atsakymą į 2001 m. liepos 19 d. laišką *EURL Le Levant 114* pateiktą prašymą pratęsti suinteresuotosioms šalims suteiktą vieno mėnesio terminą jų pastaboms dėl sprendimo pradėti procedūrą pateikti. Iš tiesų Reglamento Nr. 659/1999 6 straipsnio 1 dalies paskutinis sakinytis nurodo, kad „tam tikrais tinkamai pateisintais atvejais Komisija gali pratęsti (įprastą suinteresuotosioms šalims suteiktą mėnesio terminą jų pastaboms dėl sprendimo pradėti procedūrą pateikti)“.

- 93 Taigi 2001 m. liepos 24 d. laišku Komisija atsakė į *EURL Le Levant 114* laišką, nurodydama, kad suinteresuotosiems šalims pastaboms pateikti nustatytas mėnesio terminas, skaičiuojant nuo sprendimo pradėti procedūrą paskelbimo, buvo „gerokai viršytas“, ir nepareikšdama savo nuomonės dėl *EURL Le Levant 114* pateikto prašymo pratęsti šį nustatytą terminą. Šis atsisakymas pratęsti juo labiau kritikuotinas, nes sprendime pradėti procedūrą privatūs investuotojai nenurodyti kaip išieškotinos pagalbos gavėjai, ir leista manyti priešingai, kad gavėjas yra *CIL*, kuri buvo nurodyta kaip laivo eksportuotoja ir galutinė jo savininkė.
- 94 Todėl Komisija, atmesdama prašymą pratęsti, neleidama *EURL Le Levant 114* pateikti savo pastabų dėl sprendimo pradėti procedūrą, netgi nurodydama priežasčių, kodėl 2001 m. liepos 19 d. prašymas nebuvo „tinkamai pagrįstas“, pažeidė Reglamento Nr. 659/1999 6 straipsnio 1 dalies trečią sakinį.
- 95 Nesant tokio pažeidimo, tai yra, jeigu ieškovai ar *EURL Le Levant 114* iš tikrųjų turėjo galimybę per formalų tyrimo procesą pateikti savo pastabas dėl jų nurodymo kaip išieškotinos pagalbos gavėjų, neatmestina galimybė, kad procedūros rezultatas būtų kitoks, būtent vertinant pagalbos nesuderinamumą su bendrąja rinka remiantis EB 87 straipsnio 1 dalyje numatytais kriterijais.
- 96 Be to, nurodytina, kad Komisija negali prisidengti formaliu savo įsipareigojimų valstybės pagalbos srityje vertinimu tiek, kiek tai susiję su aplinkybe, kad asmuo, kurio atžvilgiu Komisija ketina priimti nepalankų sprendimą, jį nurodydama kaip

nesuderinamos pagalbos gavėją, iš kurio ši pagalba turi būti išieškoma, prieš priimant tokį sprendimą turi turėti galimybę iš anksto pateikti savo pastabas.

- 97 Tačiau šioje byloje konstatuotina, kad ginčijamas sprendimas buvo priimtas nesuteikus tokios galimybės privatiems investuotojams. Komisija, atsisakydama išklausti *EURL Le Levant 114* ir nenurodydama sprendime pradėti procedūrą investuotojų kaip galimai nesuderinamos išieškotinos pagalbos gavėjų, pažeidė bendrą Bendrijos teisės principą. Pagal šį principą bet kuris asmuo, kurio atžvilgiu gali būti priimtas nepalankus sprendimas, turi turėti galimybę tinkamai pateikti savo nuomonę dėl prieš jį surinktų įrodymų, kuriais Komisija grindžia ginčijamą sprendimą. Taigi EB 86 straipsnio 3 dalimi (anksčiau – EB sutarties 90 straipsnio 3 dalis) grindžiamoje procedūroje valstybės pagalbos srityje, kai atitinkamai valstybei yra skirtas Komisijos sprendimas, Teisingumo Teismas įmonėms, nagrinėjamos valstybės priemonės gavėjoms, pripažino teisę būti išklaustytiems, remdamasis tuo, kad šios įmonės buvo tiesioginės ginčijamos valstybinės priemonės gavėjos, kad jos buvo konkrečiai paminėtos šioje priemonėje bei aiškiai numatytos ginčijamame sprendime ir kad jos tiesiogiai patyrė ekonomines šio sprendimo pasekmes (1992 m. vasario 12 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Nyderlandai ir kt. prieš Komisiją*, C-48/90 ir C-66/90, Rink. p. I-565, 50 ir 51 punktai).

- 98 Iš to, kas pasakyta, matyti, kad Komisija pažeidė EB 88 straipsnio 2 dalį ir Reglamento Nr. 659/1999 6 straipsnio 1 dalį.

- 99 Todėl antrasis pagrindas turi būti pripažintas pagrįstas, nesant reikalo nagrinėti skundo, grindžiamo principų, susijusių su EŽTK 6 straipsniu, pažeidimu.

2. Dėl trečiojo pagrindo, grindžiamo EB 87 straipsnio 1 dalies ir pareigos motyvuoti pažeidimu

— Šalių argumentai

100 Pirma, ieškovai tvirtina, kad ginčijamas sprendimas, pagal kurį privatūs investuotojai laikomi pagalbos gavėjais, nors nagrinėjama priemonė jiems nesuteikia jokio konkurencinio pranašumo ir neturi poveikio prekybai tarp valstybių narių, pažeidžia EB 87 straipsnio 1 dalį. Tik pranašumą turintis ūkio subjektas, kuris dėl pagalbos atsidūrė palankesnėje padėtyje nei jo konkurentai, galėtų būti laikomas įmone gavėja šios nuostatos prasme. Tikro pagalbos gavėjo, kuriam priemonė formaliai gali būti neskirta, paieškos reiškia įmonės, kuri realiai turi ekonominės naudos, susijusios su jos prekybine veikla, galinčia iškraipyti konkurenciją, nurodymą (1991 m. kovo 21 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Italija prieš Komisiją*, C-303/88, Rink. p. I-1433, 57 punktas).

101 Šioje byloje ieškovai nurodo, kad yra esminis skirtumas tarp privačių investuotojų, kurie yra tiesioginiai skirtų mokesstinės naudos gavėjai, ir atitinkamos įmonės, tai yra eksploatuotojos *CIL*, kuri yra netiesioginė ekonominės naudos nagrinėjamoje rinkoje gavėja ir todėl valstybės pagalbos gavėja (žr. dėl skirtumo tarp mokesstinės naudos gavėjo ir ekonominės naudos gavėjo 2000 m. rugsėjo 19 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Vokietija prieš Komisiją*, C-156/98, Rink. p. I-6857, 26 ir 27 punktus). Mokesstinė nauda yra tik pagalbos sistemos priemonė, o ne reali nauda, iškraipanti konkurenciją tarp privačių investuotojų. Taigi ginčijamas sprendimas supainiojo mokesstinę naudą, kurią tiesiogiai gavo privatūs investuotojai, kaip tai nurodyta 35 konstatuojamojoje dalyje, su netiesiogiai iš jos galinčiu išplaukti konkurenciniu pranašumu, kurį turi tik *CIL*. Tai, kad privatūs investuotojai turėjo mokesstinės naudos, neleidžia daryti išvados, jog jie turėjo konkurencinį pranašumą tam tikroje rinkoje, turintį poveikį prekybai tarp valstybių narių.

102 Be to, ieškovai tvirtina, kad ginčijamas sprendimas pažeidžia pareigą motyvuoti, nes jis nenurodo, kas sudaro privačių investuotojų gautą naudą (1996 m. spalio 24 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Vokietija ir kt. prieš Komisiją*, C-329/93, C-62/95 ir C-63/95, Rink. p. I-5151, 56 punktas). Šiuo klausimu jie kritikuoja tai, kad ginčijamas sprendimas, nenustatydamas ekonominės naudos, kurios jie galėjo gauti neturėdami jokios atsakomybės naudojant laivą, vis dėlto juos laiko pagalbos gavėjais dėl paprasčiausios aplinkybės, kad remiantis 39 konstatuojamąja dalimi jie gavo pajamų mokesčio nuolaidą, ir nors abejotina, kad kas nors iš privačių investuotojų gali būti laikomas atsakingu už netinkamą pagalbos naudojimą, šie investuotojai gavo ir tebe gauna mokestines nuolaidas kaip laivo, nupirkto palankiomis sąlygomis, savininkai.

103 Be to, ginčijamo sprendimo motyvai priešaringi tiek, kiek juo siekiama privatiems investuotojams priskirti ekonominės naudos padarinius, nors iš esmės ji suteikta arba laivų statybos įmonei, statančiai laivą, arba jį valdančiai ir eksploatuojančiai *CIL*. Taigi dėl laivų statybos įmonės ginčijamo sprendimo 41 konstatuojamoji dalis nurodo, kad pagalba neturi būti išieškoma iš jos, nes ji negali būti laikoma atsakinga už laivo naudojimą po jo pristatymo. Tačiau 37 konstatuojamoji dalis nurodo, kad galima laikyti, jog laivų statybos įmonė netiesiogiai gavo naudos iš pagalbos tiek, kiek ji jai suteikė teisę gauti užsakymą, kuris kitaip tikriausiai jai nebūtų skirtas. Kalbant apie *CIL*, Komisija turėjo ją pripažinti atsakingą dėl tariamo EBPO esminių taisyklių nesilaikymo tiek, kiek ši bendrovė atsako už laivo naudojimą. Šiuo požiūriu ginčijamas sprendimas nepaaiškina, kaip dėl išieškojimo iš privačių investuotojų bendros nuosavybės eksploatuotojas ir valdytojas galėtų netekti galutinės ekonominės naudos, jeigu laivas buvo jam parduotas už palankią kainą.

- 104 Antra, ieškovai nurodo, kad ginčijamas sprendimas pažeidžia EB 87 straipsnio 1 dalį ir pareigą motyvuoti, nes jame nenurodyta, kaip nagrinėjama pagalba gali paveikti konkurenciją ir prekybą Bendrijoje (minėto Teisingumo Teismo sprendimo *Intermills prieš Komisiją* 38 punktas; 1985 m. kovo 13 d. Sprendimo *Nyderlandai ir Leeuwarder Papierwarenfabriek prieš Komisiją*, 296/82 ir 318/82, Rink. p. 809, 22–24 punktai ir minėto sprendimo *Vokietija ir kt. prieš Komisiją* 52 bei 53 punktai). Būtent ieškovai tvirtina, kad ginčijamame sprendime nenurodoma rinka, kurioje buvo iškraipyta konkurencija ir kurioje privatūs investuotojai gavo naudos. Taigi šis sprendimas neleidžia sužinoti, ar atitinkama rinka yra kruizų paslaugų rinka, ar prekių, susijusių su kruiziniais laivais, rinka, taip pat jis neleidžia sužinoti, kokia yra tokios rinkos, kuri galėtų būti pasaulinė, regioninė ar Saint-Pierre-et-Miquelon, geografinė apimtis. Taip pat ginčijamame sprendime nenurodyta, kad šioje byloje nagrinėjama konkurencija yra iškraipyta, o tai būtų dar sunkiau, nes Loi Pons taikomas visiems mokesčių mokėtojams, ir kad mokestinė priemonė, kuria vienodai naudojasi visi mokesčių mokėtojai, neiškraipo konkurencijos (žr. Komisijos pranešimą (EB) 96/C 266/14 pagal EB sutarties (88) straipsnio 2 dalį, skirtą kitoms valstybėms narėms ir kitoms suinteresuotosioms šalims dėl pagalbos, kurią Ispanija suteikė pramoninėms mašinoms pirkti, *Plan Renove Industrial* (OL C 266, 1996, p. 10)). Loi Pons yra taikomas atrankiniu būdu tik galutinių gavėjų atžvilgiu, nes juo visapusiškai naudojasi tik tam tikros Prancūzijos užjūrio teritorijose įsteigtos įmonės. Galiausiai privačių investuotojų mokestinė situacija neturi jokio poveikio valstybių narių tarpusavio prekybai.

- 105 Trečia, ieškovai pažymi, kad 1999 m. kovo 30 d. Komisijos sprendimas 1999/719/EB dėl valstybės pagalbos, kurią Prancūzija numato suteikti kaip pagalbą vystymuisi dviems kruiziniams laivams, pastatytiems *Chantiers de l'Atlantique* ir eksploatuojamiems *Renaissance Financial* Prancūzijos Polinezijoje, pirkti (OL L 292, p. 23, toliau – sprendimas *Renaissance*), kuris pagalbą, Prancūzijos Respublikos numatomą skirti privatiems investuotojams, suteikiant mokestines lengvatas pagal Loi Pons, pripažįsta suderinamą su bendrąja rinka, perima šį skirtumą tarp investuotojo ir

įmonininko, nes jis nurodo, kad *Renaissance Financial*, o ne investuotojai, fiziniai asmenys, turi būti laikomi tikraisiais pagalbos gavėjais. Be to, sprendime *Renaissance* nurodoma, kad jeigu nebūtų laikomasi šiame sprendime išdėstytų sąlygų ir kai paaiškėtų, kad, be kita ko, pagalba neatitinka Septintosios direktyvos 4 straipsnio 7 dalies, tikroji pagalba gavėja būtų laivų statybos įmonė. Dėl EBPO kriterijų taikymo, ypač dėl tikrojo savininko gyvenamosios vietos sąlygos ir sąlygos, pagal kurią įmonė pagalbos gavėja neturi būti užsienio įmonės veikla neužsiimanti dukterinė bendrovė, nei sprendimas *Renaissance*, nei 1992 m. liepos 31 d. Komisijos sprendimas 92/569/EEB dėl Vokietijos pagalbos projekto *Cosco* (Kinija) keturiems laivams-konteineriams pirkti (OL L 367, p. 29, toliau – sprendimas *Cosco*), nei sprendimas pradėti procedūrą šioje byloje nenurodo atitinkamų investuotojų kaip tikrų laivo savininkų ar pagalbos gavėjų.

106 Pirmiausia Komisija tvirtina, kad operacija *Le Levant* buvo įgyvendinta, siekiant privatiems investuotojams leisti gauti mokesstinės naudos. Tai, kad šis planas buvo teisėtas pagal Prancūzijos teisę, neužtikrina jam pačiam jo teisėtumo valstybės pagalbai taikomų taisyklių atžvilgiu. Šiuo klausimu Komisija, priminusi, jog jai turėjo būti pranešta apie Loi Pons taikymo atvejus laivų statybos srityje, tvirtina, kad kiekvienas privatus investuotojas pajamų mokesčio srityje gavo naudos iš *EURL* mokesstinio skaidrumo ir Loi Pons numatyto išskaitymo, taikomo tam tikroms užjūrio departamentuose investuojančioms įmonėms. Todėl valstybės pagalba, suteikta kaip mokesstinė lengvata pagal Loi Pons, yra pagalba veiklai, skiriama laivo savininkų ir eksploatuotojų kruizų pasiūlai.

107 Antra, Komisija tvirtina, kad ginčijamo sprendimo pavadinime aiškiai nurodoma, jog nagrinėjama pagalba susijusi su kruizinio laivo eksploatavimu Saint-Pierre-et-Miquelon. Be to, Komisijos atlikta analizė dėl sudedamosios dalies, susijusios su „vystymusi“, įvertinimo ir ekonominių operacijos *Le Levant* pasekmių taip pat

parodo, kad ginčijamas sprendimas numato kruizinio laivo eksploatavimą ir kruizų pasiūlą. Taip pat tai matyti iš paties Loi Pons pobūdžio ir operacijos *Le Levant* požymių. Be to, Komisija pabrėžia, kad ginčijamas sprendimas aiškiai nurodo, jog investuotojai, laivo savininkai, gavo mokestinės naudos, skirtos kompensuoti konkrečias produktyvių investicijų, skirtų užjūrio departamentams penkerių metų laikotarpiui, kuriam pasibaigus jie turi parduoti laivą *CIL* už jai skirtą pagalbą atitinkančią kainą, problemas, todėl pastaroji galėtų būti laikoma galutine pagalbos gavėja, tik jei laivas jai būtų parduotas už palankią kainą (ginčijamo sprendimo 36, 39 ir 40 konstatuojamosios dalys). Galiausiai Komisija nurodo, kad ginčijamo sprendimo 16 konstatuojamoji dalis nurodo nagrinėjamos pagalbos vertinimo pagrindą, kuris yra Septintosios direktyvos 4 straipsnio 7 dalis, ir kad 33 konstatuojamoji dalis yra šio vertinimo išvada, t. y. kad ši pagalba neatitiko šioje nuostatoje numatytų kriterijų. Joks veiksnys iš šios analizės neleidžia padaryti išvados, kad pagalbos gavėja yra laivų statybos įmonė.

- 108 Trečia, Komisija tvirtina, kad ginčijamas sprendimas neprieštarauja jos ankstesnei sprendimų priėmimo praktikai. Dėl sprendimo *Renaissance* ji pažymi, kad iš tikrųjų kalbama apie Loi Pons taikymo atvejį ir kad Prancūzijos valdžios institucijos Komisijai nurodė, jog nagrinėjama finansavimo sistema numatė struktūrų, susijusių su asmenimis, įsikišimą ir jog jei investicija būtų išnuomota eksploatuojančiai įmonei, administracija patikrintų, ar pastarajai buvo suteikta mokestinė nauda sumažinant jai nustatytą nuomą. Vis dėlto šis sprendimas buvo priimtas remiantis valstybės narės pateikta informacija, pagal kurią atitinkami investuotojai buvo metropolinės bendrovės, ir planas, kurio buvo laikomasi, leido veiksmingai sugrąžinti mokestinę pagalbą eksploatuojančiam savininkui, nes faktinės aplinkybės buvo skirtingos nei šioje byloje. Dėl sprendimo *Cosco* Komisija nurodo, kad situacija iš esmės skyrėsi nuo esančios šioje byloje, nes Kinijos laivo savininkas *Cosco* užsakė laivą konteinerių iš Vokietijos laivų statybos įmonės, ir kad pagalba, apie kurią pranešta, buvo skirta padengti dalį sutartyje nustatytos nagrinėjamų laivų kainos.

— Pirmosios instancijos teismo vertinimas

- 109 EB 87 straipsnio 1 dalis nurodo, kad „išskyrus tuos atvejus, kai ši Sutartis nustato kitaip, valstybės narės arba iš jos valstybinių išteklių bet kokia forma suteikta pagalba, kuri, palaikydama tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą, iškraipo konkurenciją arba gali ją iškraipyti, yra nesuderinama su bendrąja rinka, kai ji daro įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai“.
- 110 Norint pagalbą laikyti valstybės pagalba, nesuderinama su bendrąja rinka, ji turi atitikti visas šioje nuostatoje numatytas sąlygas (1990 m. kovo 21 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Belgija prieš Komisiją*, vadinamo *Tubemeuse*, C-142/87, Rink. p. I-959, 25 punktas; 2002 m. gegužės 16 d. Sprendimo *Prancūzija prieš Komisiją*, C-482/99, Rink. p. I-4397, 68 punktas ir 2003 m. liepos 24 d. Sprendimo *Altmark Trans ir Regierungspräsidium Magdeburg*, C-280/00, Rink. p. I-7747, 74 punktas). Iš EB 87 straipsnio 1 dalies išplaukia, kad šios sąlygos yra tokios. Pirma, turi būti valstybės įsikišimas arba naudojami valstybiniai ištekliai. Antra, šis įsikišimas gali paveikti valstybių narių tarpusavio prekybą. Trečia, ji suteikia naudą jos gavėjui, palaikydama tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą. Ketvirta, ji iškraipo konkurenciją arba gali ją iškraipyti.
- 111 Taip pat primintina, kad iš nusistovėjusios teismų praktikos matyti, jog individualus nepalankus sprendimas motyvuojant aiškiai ir nedviprasmiškai turi nurodyti aktą priėmusios institucijos argumentus, kad suinteresuotieji asmenys žinotų tokio sprendimo priėmimo priežastis, o kompetentingi teismai galėtų vykdyti teisminę kontrolę (1998 m. balandžio 2 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija prieš Sytraval ir Brink's France*, C-367/95 P, Rink. p. I-1719, 63 punktas).
- 112 Ginčijamame sprendime, vertinant pagalbos nesuderinamumą, nurodoma tik tai, kad laivui *Le Levant* suteikta pagalba turi būti vertinama, atsižvelgiant į Septintosios direktyvos 4 straipsnio 7 dalį, „nes kalbama apie pagalbą laivų statybai, 1996 m.

suteiktą kaip pagalbą vystymuisi pagal 1992 m. patvirtintą pagalbos schemą (Loi Pons)“ (16 konstatuojamoji dalis). Remiantis sprendimu, jeigu pagalba atitinka EBPO pagalbai vystymuisi nustatytus kriterijus, kuriuos Komisija išdėstė 1989 m. sausio 3 d. laiške valstybėms narėms (18, 19 ir 21 konstatuojamosios dalys), joje nėra tikros sudėtinės dalies, susijusios su „vystymusi“ (20, 22–33 konstatuojamosios dalys). Todėl ginčijamame sprendime pripažįstama, kad pagalba yra nesuderinama su bendrąja rinka.

- 113 Tačiau ginčijamame sprendime nenagrinėjama, kodėl EB 87 straipsnio 1 dalyje nustatytos pagalbos neatitikties bendrajai rinkai sąlygos yra įvykdytos šioje byloje.
- 114 Pirmosios instancijos teismas primena, jog EB 87 straipsnio 1 dalyje numatytos sąlygos yra būtinos, kad valstybės pagalba būtų nesuderinama su bendrąja rinka. Iš tiesų, jeigu nagrinėjama pagalba yra suderinama su bendrąja rinka, nes EB 87 straipsnio 1 dalyje numatytos sąlygos nėra įvykdytos, Septintoji direktyva, priimta EB 87 straipsnio 3 dalies e punkto pagrindu, netaikoma, nes ši direktyva būtinai numato, kad nagrinėjama pagalba turi būti nesuderinama su bendrąja rinka pagal EB 87 straipsnio 1 dalį.
- 115 Šiuo atžvilgiu, ir visų pirma aptariant sąlygą dėl EB 87 straipsnio 1 dalyje numatyto poveikio valstybių narių tarpusavio prekybai, iš ginčijamo sprendimo matyti, kad nagrinėjama pagalba susijusi su laivo, skirto eksploatuoti Saint-Pierre-et-Miquelon (pavadinimas ir 5 konstatuojamoji dalis), eksploatavimu.
- 116 Taigi, primintina, kad Saint-Pierre-et-Miquelon salynas yra Prancūzijos teritorija, esanti Atlanto šiaurėje Terre-Neuve krante. Tai yra „užjūrio departamentų šalis ir teritorijos“ (UŠT), kurios nėra Bendrijos teritorija.

- 117 Nesant jokio paaiškinimo šiuo klausimu, ginčijamas sprendimas neleidžia suprasti, kaip vykdant operaciją *Le Levant* suteikta pagalba gali paveikti valstybių narių tarpusavio prekybą remiantis EB 87 straipsnio 1 dalies tekstu.
- 118 Antra, aptariant sąlygą, susijusią su pagalbos gavėjui suteiktos naudos nustatymu ir su tuo, kad ji palaiko tam tikras įmones ar tam tikrų prekių gamybą, iš ginčijamo sprendimo matyti, kad jeigu tiesioginiai pagalbos gavėjai būtų privatūs investuotojai, pagalbos poveikis konkurencijai būtų susijęs su tuo, kad *CIL* palankiomis sąlygomis galėtų eksploatuoti laivą iš Saint-Pierre-et-Miquelon (5 konstatuojamosios dalies 1 straipsnis).
- 119 Vis dėlto, kadangi kruizinis laivas tiesiogiai negavo pagalbos (37 konstatuojamoji dalis), privatūs investuotojai ginčijame sprendime nebuvo nurodyti kaip laivo, kuris vėliau buvo išnuomotas *CIL* (5 konstatuojamoji dalis), savininkai, ir kadangi *CIL*, kuri palankiomis sąlygomis eksploatuoja laivą, nėra pagalbos gavėja šiame etape ir todėl negali būti laikoma atsakinga už jos grąžinimą (40 konstatuojamoji dalis), reikia atsakyti, kodėl šiomis aplinkybėmis tai, kad minėti investuotojai dėl mokestinių nuolaidų finansuoja laivo statybą, jiems suteikia pranašumą palaikyti tam tikras įmones ar tam tikrų prekių gamybą.
- 120 Nenagrinėjant, kodėl tai, kad privatūs investuotojai gauna mokestinę naudą, yra konkurencinis pranašumas EB 87 straipsnio 1 dalies prasme, nors šis konkurencinis pranašumas ginčijamu sprendimu suteiktas *CIL*, šis sprendimas neleidžia suvokti, dėl kokių priežasčių privatūs investuotojai gavo naudos iš ginčijamos pagalbos.
- 121 Be to, ginčijamas sprendimas nepateikia jokio paaiškinimo, leidžiančio suprasti, kodėl privatiems investuotojams laivo nuoma *CIL* galėtų netgi perduoti galimą privačių investuotojų konkurencinį pranašumą laivo eksploatuojui.

122 Šiuo klausimu nurodytina, kad ginčijamas sprendimas netaiko Komisijos padarytos išvados sprendime *Renaissance*. Šioje byloje Komisija pagalbą, kurią Prancūzija pagal Loi Pons kaip mokestinę naudą suteikė dviejų kruizinių laivų, skirtų eksploatuoti *Renaissance Financial* Prancūzijos Polinezijoje, statybai, pripažino suderinamą su bendrąja rinka. Nagrinėjimas finansinis planas yra panašus į nagrinėjamąjį šioje byloje, nes jis taip pat numato, kad laivus nuosavybės teise įgijo privatūs investuotojai, kurie vėliau išnuomojo laivus *Renaissance Financial*, kad ši bendrovė galėtų juos eksploatuoti penkerius metus Prancūzijos Polinezijoje. Tačiau sprendime *Renaissance* Komisija nusprendė, kad teisė į pagalbą iš privačių investuotojų buvo perduota laivo eksploatuotojui, kuris buvo realus jos gavėjas, nes šis eksploatuotojas nuomojo laivus ir buvo įsipareigojęs išpirkti šiuos laivus pasibaigus penkerių metų laikotarpiui.

123 Trečia, aptariant sąlygą dėl konkurencijos iškraipymo ar galėjimo ją iškraipyti, konstatuotina, kaip Komisija pripažino per posėdį, kad ginčijamame sprendime nėra informacijos, leidžiančios nustatyti, kokį poveikį ir kokioje rinkoje pagalba turėjo ar gali turėti.

124 Šis analizės nebuvimas yra dar labiau matomas, nes ginčijamo sprendimo 31 konstatuojamojoje dalyje, atsakant į 2000 m. birželio 14 d. Komisijai Prancūzijos valdžios institucijų pateiktas pastabas, šioms valdžios institucijoms tvirtinant, kad Saint-Pierre-et-Miquelon pasinaudojo laivo *Le Levant* suteikta prekybine papildoma nauda, nes daug laivų bendrovių pareiškė ketinimą ten įsisteigti, nurodoma, kad nebuvo būtina atsižvelgti į šias pastabas, vertinant pagalbos suderinamumą su bendrąja rinka, nes šis teiginys nebuvo ir tikriausiai negalėtų būti kiekybiškai išreikštas, ir kad toks patvirtinimas tiesiogiai nesusijęs su operacijos *Le Levant* sudėtine dalimi, susijusia su „vystymusi“. Komisija atsisakė nagrinėti informaciją, susijusią su galima kruizų salyne rinka, kurioje gali būti iškraipyta konkurencija.

- 125 Todėl ginčijamas sprendimas neleidžia suprasti, kodėl čia nagrinėjama pagalba atitinka tris iš keturių EB 87 straipsnio 1 dalyje apibrėžtas sąlygas, nustatant šios pagalbos nesuderinamumą su bendrąja rinka.
- 126 Be to, teigtina, kad pagalba buvo suteikta pagal mokestinę sistemą, tai yra Loi Pons, leidžiančią mokestines nuolaidas investicijoms, įgyvendinamoms užjūrio departamentuose ir teritorijose, ir kad 1992 m. šią sistemą patvirtino Komisija (5 ir 16 konstatuojamosios dalys).
- 127 1992 m. gruodžio 23 d. Komisijos paskelbtame pranešime spaudai dėl Loi Pons buvo nurodyta, kad jos vertinimas pagrįstas „Prancūzijos užjūrio departamentų socialine ir ekonomine situacija, kuri pateisina jų taikymą zonose, kurioms gali būti taikoma leidžianti nukrypti nuostata, numatyta EB 92 straipsnio 3 dalies a punkte (dabar – 87 straipsnio 3 dalies a punktas)“. Ši leidžianti nukrypti nuostata numato atvejį, kai pagalba skiriama regionų, kuriuose yra neįprastai žemas gyvenimo lygis arba didelis nedarbas, ekonominei plėtrai skatinti.
- 128 Taigi ginčijamas sprendimas neleidžia suprasti, kodėl nagrinėjamai pagalbai negali būti taikomas ankstesnis Komisijos sprendimas nepareikšti prieštaravimų dėl Loi Pons numatytų mokestinių priemonių, konkrečiai kalbant apie produktyvias investicijas turizmo sektoriuje Saint-Pierre-et-Miquelon.
- 129 Taip pat pabrėžtina, kad Komisijos ankstesnė praktika parodo, jog kituose sprendimuose dėl pagalbos laivų statybai ji nagrinėjo, ar EB 87 straipsnio 1 dalies sąlygos yra įvykdytos (sprendimas *Cosco*; 1999 m. kovo 3 d. Komisijos sprendimas 1999/657/EB dėl pagalbos, Vokietijos suteiktos kaip pagalbos vystymuisi Indonezijai

dviejų laivų žemsiurbių statybai, vykdomai Volkswerft Stralsund, ir jų pardavimui Pengerukan (Rukindo) (OL L 259, p. 19), ir 1999 m. liepos 8 d. Komisijos sprendimas 1999/675/EB dėl valstybės pagalbos, Vokietijos Federacinės Respublikos suteiktos bendrovei *Kvaener Warnow Werft GmbH* (OL L 274, p. 23)).

130 Būtent sprendime *Cosco* Komisija nagrinėjo pagalbą ne tik atsižvelgdama į Septintosios direktyvos 4 straipsnio 7 dalį, bet ir remdamasi EB 87 straipsnio 1 dalimi. Šioje byloje nagrinėjama pagalba buvo pagalba vystymuisi, kurią Vokietijos vyriausybė ketino suteikti Kinijos Liaudies Respublikai kaip paskolą laivų-konteinerių statybai. Šiuos laivus turėjo eksploatuoti Pekine įsteigta valstybinė įmonė *Cosco*, o juos statyti – Vokietijos laivų statybos įmonės Vokietijoje. Sprendime *Cosco* Komisija nusprendė, kad ginčijama pagalba iškraipė ar galėjo iškraipyti konkurenciją bendrojoje rinkoje ir turėjo poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai ir laivų statybos sektoriuje, ir laivų transporto sektoriuje tiek, kiek ji prieštarauja bendrajam interesui EB 87 straipsnio 1 dalies prasme.

131 Iš to, kas pasakyta, aišku, kad ginčijamo sprendimo motyvavimas yra nepriimtinas, todėl Pirmosios instancijos teismas negali vykdyti savo kontrolės.

132 Taigi devintąjį pagrindą taip pat reikia pripažinti pagrįstą, todėl ginčijamas sprendimas turi būti panaikintas tiek, kiek Komisija pažeidė pareigą motyvuoti, kurią jai nustato EB 253 straipsnis, nesant reikalo nagrinėti kitų ieškovų kaltinimų ir pagrindų.

Dėl galimybės ieškovams ir Komisijai remtis tam tikrais prie ieškinio pridėtais dokumentais

— Šalių argumentai

- 133 Komisija tvirtina, kad ieškovai Pirmosios instancijos teisme negali remtis faktinėmis aplinkybėmis, nesusijusiomis su administracine procedūra (1999 m. spalio 6 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Kneissl Dachstein prieš Komisiją*, T-110/97, Rink. p. II-2881, 102 punktas), nurodydama, kad ieškovų dalyvavimo šioje procedūroje klausimas svarstomas nagrinėjant bylos esmę. Šios aplinkybės būtų perteklinės, jei jos pakartotų faktus, išdėstytus administracinės procedūros dokumentuose, kurie yra nepriimtini, nes jie pateikia faktus, nesusijusius su administracine procedūra. Joje ieškovas neturi remtis šiais teismo proceso dokumentais: 1996 m. rugpjūčio 19 d. banko ir *CIL* pateikta operacijos *Le Levant* patvirtinimo paraiška; 1996 m. lapkričio 26 d. Prancūzijos finansų ministerijos išduotu operacijos patvirtinimu; 1996 m. gruodžio 3 d. Prancūzijos vertybinių popierių komisijos viza ir pranešimu; 1996 m. gruodžio 9 d. banko ir *CIL* susitarimo protokolu; laivo eksploatavimo, kurį vykdo *CIL*, valdymo įgaliojimu; preliminaria banko ir *CIL* pirkimo-pardavimo sutartimi bei *EURL* ir banko sudaryta preliminaria pirkimo-pardavimo sutartimi.
- 134 Todėl Komisija tvirtina, kad ji, kiek tai susiję su ja, turi teisę remtis šiais dokumentais, įrodinėjant ieškinio reikalavimų nepagrįstumą, ir kad Pirmosios instancijos teismas turi į tai atsižvelgti.
- 135 Ieškovai mano, kad Komisijos argumentai reiškia, jog administracinė procedūra vyksta skaidriai ir teisingai, nors taip nebuvo šioje byloje. Maža to, minėti Komisijos dokumentai būtina turi būti nagrinėjami ieškinyje, nes jie susiję su jame nurodytais

panaikinimo pagrindais. Be to, šie dokumentai ir iš jų išplaukiantys argumentai susiję ne su administracine procedūra, o su operacija *Le Levant*, ir jie leidžia nustatyti Komisijos padarytas metodologines klaidas.

— Pirmosios instancijos teismo vertinimas

- ¹³⁶ Pagal nusistovėjusią Bendrijos teismų praktiką, kai pateikiamas ieškinys dėl panaikinimo pagal EB 230 straipsnį, Bendrijos teisės akto teisėtumas turi būti vertinamas atsižvelgiant į jo priėmimo metu buvusias faktines aplinkybes. Šiuo atveju Komisijos analizė turi būti vertinama atsižvelgiant tik į aplinkybes, kurias ji žinojo jos atlikimo metu (minėto 2002 m. spalio 3 d. Sprendimo *Prancūzija prieš Komisiją* 34 punktas; 1998 m. birželio 25 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *British Airways ir kt. prieš Komisiją*, T-371/94 ir T-394/94, Rink. P. II-2405, 81 punktas; minėto sprendimo *Kneissl Dachstein prieš Komisiją* 47 punktas ir 2005 m. gegužės 11 d. Sprendimo *Saxonia Edelmetalle prieš Komisiją*, T-111/01 ir T-133/01, Rink. p. II-1579, 67 punktas).
- ¹³⁷ Šioje byloje nebekeliamas ginčijamų dokumentų naudojimo klausimas, nes Pirmosios instancijos teismas nusprendė panaikinti ginčijamą sprendimą dėl procedūrinių trūkumų ir motyvavimo nebuvimo.
- ¹³⁸ Bet kuriuo atveju nagrinėdamas antrąjį pagrindą Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad Komisija pažeidė įsipareigojimus ir kad ji nepriėmė būtinų priemonių, kad ieškovai galėtų pateikti savo pastabas vykstant formaliam tyrimo procesui, numatytam EB 88 straipsnio 2 dalyje.

139 Todėl ieškovai, grįsdami savo prašymą panaikinti ginčijamą sprendimą, galėjo pasiremti ginčijamais dokumentais ir Komisija galėjo ginčyti šiuos argumentus teismo procese. Vis dėlto bet kuriuo atveju šiuos dokumentus Pirmosios instancijos teismas gali vertinti tik neviršydamas savo jurisdikcijos. Iš tiesų, jeigu šiuose dokumentuose yra faktinių aplinkybių, kurios gali paneigti Komisijai vykstant administracinei procedūrai žinomas faktines aplinkybes ir kurių pagrindu ji priėmė ginčijamą sprendimą, Pirmosios instancijos teismas, vertindamas ekonominių ar teisinių šių aplinkybių galimą poveikį Komisijos analizei, negali jos pakeisti. Kaip teisingai Komisija tvirtina savo atsiliepime į ieškinį (atsiliepimo į ieškinį 110 punktas), jeigu Pirmosios instancijos teismas vykdytų tokią kontrolę, jis atliktų savo analizę ir naujų ginčijamų faktinių aplinkybių pagrindu padarytų savo išvadas, o ne įvertintų ginčijamo sprendimo teisėtumą. Tačiau Pirmosios instancijos teismas nevykdo tokios funkcijos. Jeigu Bendrijos teismas sprendimo autoriaus faktų, ypač ekonominių, vertinimo negali pakeisti savo vertinimu (1993 m. birželio 15 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Matra prieš Komisiją*, C-225/91, Rink. p. I-3203, 23 punktas ir 2000 m. birželio 15 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Alzetta ir kt. prieš Komisiją*, T-298/97, T-312/97, T-313/97, T-315/97, T-600/97–T-607/97, T-1/98, T-3/98–T-6/98 ir T-23/98, Rink. p. II-2319, 130 punktas), jis juo labiau negali atlikti *de novo* vertinimo, remdamasis aplinkybėmis, kurios nebuvo nagrinėjamos per administracinę procedūrą Komisijoje.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

140 Pagal Pirmosios instancijos teismo Procedūros reglamento 87 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti išlaidas, jeigu laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi Komisija pralaimėjo bylą, ji turi padengti savo ir ieškovų patirtas bylinėjimosi išlaidas, įskaitant išlaidas, susijusias su laikinųjų apsaugos priemonių taikymo procedūra.

Remdamasis šiais motyvais,

PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS (pirmoji išplėstinė kolegija)

nusprendžia:

- 1. Panaikinti 2001 m. liepos 25 d. Komisijos sprendimą 2001/882/EB dėl Prancūzijos valstybės pagalbos, suteiktos kaip pagalbos vystymuisi Alstom Leroux Naval pastatytam kruiziniam laivui Le Levant, skirtam eksploatuoti Saint-Pierre-et-Miquelon.**
- 2. Komisija turi padengti savo ir ieškovų patirtas bylinėjimosi išlaidas, įskaitant išlaidas, susijusias su laikinųjų apsaugos priemonių taikymo procedūra.**

Vesterdorf

Cooke

García-Valdecasas

Labucka

Trstenjak

Paskelbta 2006 m. vasario 22 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Kancleris

Pirmininkas

E. Coulon

B. Vesterdorf

Turinys

Teisinis pagrindas	II - 273
Loi Pons ir Komisijos sprendimas nepareikšti prieštaravimų pagal EB 87 ir 88 straipsnius	II - 273
Tarybos direktyva 90/684/EEB dėl pagalbos laivų statybai	II - 274
Nuostatos dėl administracinės procedūros	II - 275
Faktinės bylos aplinkybės ir procedūros	II - 277
Operacijos <i>Le Levant</i> aprašymas	II - 277
Administracinė procedūra	II - 278
Ginčijamas sprendimas	II - 280
Teismo procesas	II - 282
Šalių reikalavimai	II - 286
Dėl teisės	II - 287
Dėl ieškinio priimtumo tam tikrų ieškovų atžvilgiu	II - 287
1. Dėl tam tikrų EURL vardu suteiktų įgaliojimų	II - 287
— Šalių argumentai	II - 287
— Pirmosios instancijos teismo vertinimas	II - 288
2. Dėl tam tikrų fizinių asmenų jų vardu suteiktų įgaliojimų	II - 289
— Šalių argumentai	II - 289
— Pirmosios instancijos teismo vertinimas	II - 290
Dėl esmės	II - 291
1. Dėl antrojo pagrindo	II - 292
— Šalių argumentai	II - 292
— Pirmosios instancijos teismo vertinimas	II - 295
	II - 317

2. Dėl trečiojo pagrindo, grindžiamo EB 87 straipsnio 1 dalies ir pareigos motyvuoti pažeidimu	II - 302
— Šalių argumentai	II - 302
— Pirmosios instancijos teismo vertinimas	II - 307
Dėl galimybės ieškovams ir Komisijai remtis tam tikrais prie ieškinio pridėtais dokumentais	II - 313
— Šalių argumentai	II - 313
— Pirmosios instancijos teismo vertinimas	II - 314
Dėl bylinėjimosi išlaidų	II - 315